

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-1278/22-M

Název	Střední odborná škola průmyslová a Střední odborné učiliště strojírenské, Prostějov, Lidická 4
Sídlo	Lidická 4, 796 01 Prostějov
E-mail	sps_pv.lid@infos.cz
IČO	69 650 721
Identifikátor	610 300 580
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Petr Čížek
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	Lidická 4, 796 01 Prostějov Wolkerova 1695/24, 796 01 Prostějov Vrahovická 4303/14C, 796 01 Prostějov
Inspekční činnost na místě	2., 5. a 6. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední odborná škola průmyslová a Střední odborné učiliště strojírenské, Prostějov, Lidická 4 (dále „škola“, „subjekt“) vykonává činnost střední školy. V současné době škola realizuje vzdělávání v oborech vzdělání s maturitní zkouškou 23-41-M/01 Strojírenství (zaměření počítačové systémy a programování), 36-47-M/01 Stavebnictví (zaměření pozemní stavitelství), 26-41-M/01 Elektrotechnika (zaměření mechatronika a počítačové systémy), 23-44-L/01 Mechanik strojů a zařízení a 23-45-L/01 Mechanik seřizovač a v oborech vzdělání s výučním listem 23-51-H/01 Strojní mechanik, 23-52-H/01 Nástrojař a 23-56-H/01 Obráběč kovů. Teoretická příprava se uskutečňuje v prostorách školy, praktická příprava většinou ve vlastních dílnách a na smluvních pracovištích v partnerských organizacích.

V letošním školním roce navštěvují školu 364 žáci v 19 třídách. Ve škole se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Stravování žáků je zajišťováno smluvně jiným právním subjektem.

Svou činnost škola prezentuje v regionálním tisku a na webových stránkách školy www.sosasoupv.cz a na sociálních sítích.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy naplňuje reálně nastavený záměr rozvoje činnosti školy opírající se o analýzu jejího stavu, vývoj společenské poptávky na trhu práce a dlouholetou znalost prostředí. Základním nástrojem jsou kvalitně zpracované školní vzdělávací programy, ve kterých je kladen důraz na získání odborných kompetencí žáků. Jejich inovace odrážejí jak legislativní změny, tak změny vzdělávacího obsahu reflektující moderní poznatky vyučovaných oborů vzdělání a reagující na poznatky z distanční výuky.

Systém plánování s podílem pedagogických pracovníků vytváří příznivé podmínky pro činnost školy. V řízení školy je uplatňována analýza dosaženého stavu, na jejím základě jsou deklarovány aktuální potřeby a úkoly v provozní, organizační, vzdělávací, výchovné i personální a řídicí oblasti. Krátkodobé i operativní plánování navazuje na koncepční záměry, je konkrétní, adresné a umožňuje zpětnou kontrolu plnění úkolů. Management školy průběžně hodnotí a inovuje strategie a plány. K účinnosti řízení školy přispívá přehledná organizační struktura, která odpovídá podmínkám a velikosti subjektu a vytváří předpoklady pro účelné delegování kompetencí a úkolů na jednotlivé pracovníky.

Ke zvýšení odborné úrovně výuky a ke koordinaci odborných činností využívá ředitel školy předmětové komise. Prioritami v činnosti předmětových komisí jsou zejména tvorba a inovace školních vzdělávacích programů, příprava maturitních a závěrečných zkoušek, vzájemná informovanost a výměna zkušeností. Malou pozornost věnují problematice vyučovacích metod a forem, proto se škole nedaří eliminovat nedostatky v metodickém vedení výuky spočívající v omezeném využívání pestrých výukových metod a forem, formativně hodnotících a sebehodnotících nástrojů důležitých pro utváření učení žáků a diferencovaného přístupu k žákům podle jejich vzdělávacích možností a potřeb.

Škola má nastavena systémová pravidla pro vedení dialogu se žáky a zákonnými zástupci žáků školy a pedagogickými pracovníky. Neformálním orgánem a partnerem vedení školy je i školní parlament, jehož podněty se vedení školy pravidelně zabývá.

Složení pedagogického sboru umožňuje v plném rozsahu plnit záměry a cíle vzdělávacích programů. Možná personální rizika jsou sledována a pravidelně vyhodnocována, škola

přijímá příslušná opatření k jejich odstraňování. Ředitel školy klade velký důraz na profesní rozvoj pedagogů, sám se aktivně zúčastňuje vzdělávacích akcí. Pedagogové využívají nabídek dostupných vzdělávacích institucí a účastní se i webinářů. Příležitostí ke zlepšení je zaměřit pozornost na vzdělávání z oblasti inovativních metod a forem práce ve výchově a vzdělávání, což přispěje ke zkvalitnění vzdělávacího procesu a k cílenému formování a rozvíjení osobnosti žáků. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá podle plánu vzdělávání vypracovaného ředitelem školy ve spolupráci s pedagogy.

Materiální zázemí výuky sledovaných oborů vytváří odpovídající podporu pro naplňování požadavků profilu absolventa. Škola spolupracuje s celou řadou sociálních partnerů, z nichž největší podíl tvoří firmy a podnikatelé, u kterých je zajišťováno zejména praktické vyučování. Škola je aktivně zapojena do řady projektů, které mají za cíl zkvalitnit zejména výuku, zvýšit zájem o polytechnické vzdělávání s výhledem na kvalitní uplatnění absolventů na trhu práce i odbornost pedagogů.

Podmínky a pravidla pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví jsou stanoveny ve vnitřních předpisech školy. Žáci a studenti jsou pravidelně seznamováni s možnými bezpečnostními riziky vyskytujícími se ve škole i při činnostech organizovaných mimo školu v souladu s aktuálními tématy a realizovanými aktivitami.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hodnocené vyučovací hodiny probíhaly dynamicky bez časových prostojů. Zvolené vzdělávací strategie a postupy odpovídaly charakteru probíraného vzdělávacího obsahu. Ve sledovaných vyučovacích hodinách vládlo příznivé pracovní klima založené na přirozené autoritě vyučujících a jejich empatickém přístupu k žákům. Komunikace mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky navzájem probíhala korektně, bez jakýchkoliv náznaků nežádoucích projevů. Žáci byli vedeni k vzájemnému respektu, ojedinele byly zařazovány i formy výuky podporující vzájemnou spolupráci.

Vyučovací hodiny probíhaly bez časových prostojů, zpravidla převažovala frontální výuka s metodicky vhodně vedeným rozhovorem kombinovaným se samostatnou prací žáků. Ostatní formy, které by žáky více aktivizovaly, se vyskytly méně a spíše formálně. Chyběly tak zejména aktivity ve skupinách nebo dvojicích, které by podporovaly kooperaci a komunikaci žáků. Nebyla patrná práce žáků s různými informačními zdroji, neměli tak možnost pracovat samostatně, aby byla podpořena jejich vnitřní motivace. Audiovizuální didaktická technika pro posílení názornosti a efektivní zprostředkování informací byla ve vyučovacích hodinách využita zejména pedagogy, méně pak žáky.

Ve vyučovacích hodinách nebyla vždy zřetelná diferenciací a individualizace vzdělávacího obsahu zohledňující odlišné vzdělávací potřeby žáků. Žáci pracovali převážně na stejných úkolech se shodnou mírou obtížnosti, což vedlo k nižší efektivitě výuky jako takové. Nadaným žákům byly ve vyučovacích hodinách zřídka vytvářeny další příležitosti pro jejich rozvoj. Individuální přístup včetně uplatňování podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly ve výuce méně patrné. Škola nabízí žákům individuální konzultační hodiny, ve kterých je zájemcům věnována patřičná péče, avšak tento přístup je nezbytné uplatňovat především v rámci běžné výuky.

Žáci získávají od vyučujících zpětnou vazbu o svých vzdělávacích výsledcích většinou prostřednictvím hodnocení klasifikačním stupněm a stručným komentářem. V části sledovaných vyučovacích hodin chybělo sebehodnocení a vzájemné hodnocení práce žáků, nebylo tak využito tohoto nástroje k dotváření zpětné vazby ve vztahu ke splnění

stanovených vzdělávacích cílů pro žáky i učitele a možnost rozvíjení a upevňování sociálních kompetencí žáků. Nedostatečný prostor byl v části vyučovacích hodin věnován závěrečnému shrnutí učiva a efektivní zpětné vazbě o naplnění vzdělávacích cílů.

Vzdělávací obsahy nebyly probírány izolovaně, vyučující je úzce propojovali s ostatními odbornými vyučovacími předměty a praktickým vyučováním. Učitelé žáky seznamovali se vzdělávacími cíli a ověřovali, zda jim porozuměli, ale tím, že žáci nejsou důsledně vedeni k vyhodnocování jejich dosahování, není efektivně podpořen proces jejich motivace ve vzdělávání na základě jejich individuality.

Průběh praktického vyučování (odborného výcviku a vyučovacích předmětů praxe) byl sledován v prostředí školních dílen. V pracovních skupinách pod dohledem učitelů odborného výcviku byla zajištěna účelná organizace prováděných pracovních činností žáků, které probíhaly v souladu s tematickým rozvržením vzdělávacího obsahu. Realizace výuky ve skupinách jednotlivých ročníků byla prováděna formou práce na konkrétně zadaných úkolech v rámci oboru, případně se žáci věnovali procvičování již získaných dovedností. Vzdělávací obsah vhodně navazoval na teoretické znalosti. Učitelé s dlouholetou odbornou praxí úspěšně rozvíjeli schopnosti žáků porozumět zadání úkolu, dohlíželi, zda žáci efektivně pracují, a v průběhu vyhodnocovali jejich samostatné úsilí při zpracování úkolů. Z hlediska motivace žáků se pozitivně uplatňovala především individuální podpora. Průběžná kontrola samostatné práce byla zaměřena zejména na správnost provádění jednotlivých pracovních činností, důraz byl kladen na dodržování bezpečnosti práce, pracovních technik a dodržování technologických postupů. Kromě odborných kompetencí byly ve výuce rozvíjeny zejména kompetence komunikativní, sociální a personální. U většiny žáků byla patrná samostatnost při práci a zvládnutí pracovních operací.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje úspěšnost žáků v průběhu celého vzdělávacího cyklu. Výsledky vzdělávání za jednotlivá klasifikační období jsou pravidelně vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků se škola řídí transparentními pravidly, která jsou součástí školního řádu. Celkové výsledky vzdělávání žáků odpovídají očekávaným výstupům ve školních vzdělávacích programech a v jednotlivých vyučovacích předmětech nevykazují závažné vzájemné odchylky a mají srovnatelnou úroveň. V rámci požadavků na profil absolventa škola cíleně preferuje jejich přípravu na reálný trh práce a neformálně sleduje své absolventy i v jejich další studijní či profesní dráze.

Škola získává přehled o znalostech jednotlivých žáků prostřednictvím interních hodnotících nástrojů, a to zadáváním testů, kontrolních písemných prací, ústních zkoušek před třídou i přímým pozorováním. Z dalších nástrojů testování jsou využívány vstupní testy pro 1. ročníky, které však škola dále nevyužívá pro efektivní práci s nimi, dále tzv. maturitní generálky, v odborné oblasti se žáci školy zúčastňují celorepublikové soutěže v práci se speciálními počítačovými softwary. Výsledky žáků a tříd jsou sumarizovány a projednávány na čtvrtletních jednáních pedagogické rady, avšak statistická sumarizace převládá nad podrobnou analýzou příčin neúspěšnosti jednotlivých žáků a vyhodnocováním účinnosti přijatých opatření ke zlepšení. Hlubší analýzou výsledků vzdělávání se nezabývají ani metodické orgány. Škola identifikuje žáky s rizikem školního neúspěchu, zajišťuje jim primární podporu v průběhu vyučování, nabízí individuální konzultace nebo pravidelně realizuje doučování v rámci projektu Šablony a Národního programu doučování. Těchto nabízených aktivit využívají hlavně žáci oborů vzdělání s maturitní zkouškou.

Poradenské služby jsou ve škole zajišťovány výchovnou poradkyní a zástupkyní ředitele školy v jedné osobě, kariérovou poradkyní a školní metodičkou prevence ve spolupráci s ředitelem školy a třídními učiteli. Mezi stěžejní činnosti výchovné poradkyně patří poradenská činnost, která je zaměřena na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, které eviduje a informace o nich zprostředkuje vyučujícím. Pomáhá též se začleněním podpůrných opatření do výuky, které však není pokaždé funkční, protože ve vyučovacích hodinách nebyla vždy zřetelná diferenciací a individualizací vzdělávacího obsahu zohledňující odlišné vzdělávací potřeby žáků. Společně s metodičkou prevence realizuje aktivity na podporu preventivních a intervenčních opatření u žáků školy s akcentem na žáky sociálně znevýhodněné a kulturně odlišné, žáky s potřebou podpůrných opatření a žáky z nepodnětného rodinného prostředí, kteří jsou nejvíce ohroženi předčasným ukončením školní docházky. Při individuální práci s žáky převažuje forma respektujícího rozhovoru.

O dílčích krocích své činnosti si vede písemnou dokumentaci a pořizuje zápisy z jednání. Podnětně vnímá spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Prostějov. Společně s kariérovou poradkyní jednají s místním úřadem práce, Hospodářskou komorou a regionálními firmami. Žákům s dobrými studijními výsledky je udělováno stipendium, které je dotováno Krajským úřadem Olomouckého kraje a spolupracujícími firmami. Nadaní žáci jsou profilováni hlavně v odborných předmětech, účastní se různých soutěží včetně Středoškolské odborné činnosti.

Prevence sociálně nežádoucích jevů je plně v kompetenci metodičky prevence. Preventivní strategie školy je zaměřena na předcházení výskytu rizikového chování žáků s důrazem na posilování příznivých vzájemných vztahů. V případě potřeby je problematika rizikového chování součástí třídnických hodin. Vyjádřit se k dění ve škole mohou žáci přímo při osobním kontaktu s vyučujícími. Žákovská samospráva formou školního parlamentu nabízí žákům příležitost aktivně se podílet na procesech rozhodování a tvorbě pravidel a její činnost je školou vnímána jako smysluplná. Spokojenost se školním klimatem si metodička prevence ověřuje prostřednictvím třídních učitelů, evaluační dotazníky nevyužívá. Učitelé jsou seznámeni s plánem aktivit primární prevence. V minimálním preventivním programu nejsou definované strategie prevence, primární prevence v jednotlivých předmětech a měření efektivity primárního programu. Krizový plán školy není vypracován.

Škola také důsledně sleduje celkovou absenci žáků. Vyšší absenci jak omluvených, tak neomluvených hodin škola řeší, však pouze s částečnou úspěšností. V případě prospěchových a kázeňských problémů škola jedná se žáky a s jejich zákonnými zástupci, kteří jsou o výsledcích vzdělávání průběžně informováni především prostřednictvím zápisů v elektronické žákovské knížce, na třídních schůzkách nebo formou individuálních konzultací.

Závěry

Vývoj školy

- V době od poslední inspekční činnosti došlo ke zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání – modernizace odborných učeben a učebních pomůcek.

Silné stránky

- Škola cíleně a efektivně spolupracuje s důležitými profesními a sociálními partnery zajišťujícími rozvoj teoretických znalostí a praktických dovedností žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Systém kontrolní činnosti není v dostatečné míře zaměřen na vyhodnocování a přijímání opatření v oblasti výukových metod a forem.
- Závěry většiny vyučovacích hodin teoretické výuky postrádají motivační shrnutí a zhodnocení práce žáků, v některých chybí sebehodnocení a vzájemné hodnocení ze strany žáků. Škola tak nerozvíjí u žáků dostatečně sociální kompetence a kompetence k učení.
- Výuka není dostatečně diferenciována, nejenom směrem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, prvky individualizace výuky jsou zařazovány pouze ojediněle.
- Škola získává informace o vzdělávacích výsledcích žáků, které ale nejsou podrobněji analyzovány a nejsou přijímána konkrétní opatření na podporu úspěšnosti žáků ohrožených školním neúspěchem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit aktivizaci žáků prostřednictvím zařazování skupinové práce či práce ve dvojicích, ve struktuře vyučovacích hodin se zaměřit na shrnutí a upevňování učiva, častěji využívat formativního hodnocení práce žáků, sebehodnocení a vzájemného hodnocení ve vazbě k jejich dalšímu osobnostnímu rozvoji a motivaci k učení.
- Využívat účelnější metody práce umožňující častější diferenciaci výuky pro méně úspěšné, ale i nadané žáky.
- Podporovat profesní rozvoj pedagogů takovou nabídkou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, která bude zacílena zejména na oblast inovativních metod a forem výuky ve středním vzdělávání a zároveň v souladu i se závěry z kontrolní a hospitační činnosti vedení školy.
- V rámci kontrolní a hodnotící činnosti přijímat konkrétní opatření v souvislosti s analýzou výsledků vzdělávání žáků, zpětně vyhodnocovat účinnost těchto opatření a následně je upravovat nebo zavádět další opatření.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 30. 11. 2022
2. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 23-41-M/01 Strojírenství, zaměření počítačové systémy a programování, s platností od 1. 9. 2009, v platném znění
3. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 26-41-M/01 Elektrotechnika, zaměření mechatronika, s platností od 1. 9. 2015, v platném znění

4. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 26-41-M/01 Elektrotechnika, zaměření počítačové systémy, s platností od 1. 9. 2009, v platném znění
5. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 23-45-L/01 Mechanik seřizovač, s platností od 1. 9. 2011, v platném znění
6. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 23-44-L/01 Mechanik strojů a zařízení, s platností od 1. 9. 2011, v platném znění
7. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 36-47-M/01 Stavebnictví, zaměření pozemní stavitelství, s platností od 1. 9. 2012, v platném znění
8. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 23-51-H/01 Strojní mechanik, s platností od 1. 9. 2009, v platném znění
9. Školní vzdělávací program, obor vzdělávací 23-52-H/01 Nástrojař, s platností od 1. 9. 2009, v platném znění
10. Školní vzdělávací program, obor vzdělání 23-56-H/01 Obráběč kovů, s platností od 1. 9. 2010, v platném znění
11. Školní řád, ze dne 7. 10. 2020, čj. SOŠP 1061/2020
12. Rozvrh hodin – školní rok 2022/2023
13. Třídní knihy – školní roky 2021/2022 a 2022/2023
14. Školní matrika – školní rok 2022/2023
15. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2021/2022
16. Zápisy z jednání pedagogické rady – školní roky 2021/2022 a 2022/2023
17. Zápisy z porad vedení – školní roky 2021/2022 a 2022/2023
18. Plány práce a zápisy z jednání předmětových komisí – školní roky 2021/2022 a 2022/2023
19. Plán kontrolní činnosti zástupce ředitele pro teoretické vyučování – školní rok 2022/2023
20. Zápisy z hospitací a kontrol – školní roky 2021/2022 a 2022/2023
21. Složka: Písemné práce z vybraných vyučovacích předmětů (namátkový výběr), školní roky 2021/2022, 2022/2023
22. Složka: Protokoly o přezkoušení, školní rok 2021/2022, 2022/2023
23. Přehled prospěchu, chování a absence žáků za 1. a 2. pololetí školního roku 2021/2022
24. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců (doklady o dosaženém vzdělání), stav ke dni inspekční činnosti
25. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023, ze dne 1. 9. 2022
26. Souhrnná dokumentace poradenských služeb ve škole, školní rok 2022/2023
27. Seznam žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedený k termínu inspekční činnosti
28. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy
29. Doklady související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Okleštěk, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Bc. Milan Vlach, školní inspektor

Mgr. Věra Krakovská, školní inspektorka

Mgr. Pavel Leszkow, školní inspektor

Ing. Petra Kalabisová, kontrolní pracovnice

Ing. Luděk Kozárek, odborník na výuku
odborných předmětů technického zaměření

V Olomouci 20. 12. 2022